

3. A hivatás megvizsgálása

„Bernarde, Bernarde, ad quid venisti?”

Ez a kérdés hivatásunk igazságára és Krisztus-követésünkre vonatkozó állandó lelkiismeretvizsgálat.

Ha kizárólag önmagunk fényében vizsgáljuk meg magunkat, annak mindig az lesz a vége, hogy összekeverjük Isten akaratát – és így hivatásunkat is – saját gőgös igényeinkkel. Úgy vizsgáljuk meg magunkat, mint mikor egy cég állít fel magának olyan mérleget, ami szerint akkor jár jól, ha egyre többet nyer magának, ha saját érdekeit elégíti ki. A keresztény hivatás gyümölcsözőségének mércéje azonban soha nem a profit, a siker vagy az önelégedettség, hanem a hűség ahhoz, aki meghív minket, készség arra, hogy elveszítsük életünket Őérte úgy, ahogyan Ő akarja, hogy egészen átadjuk magunkat az ő tervének. Valójában hogyha mindig „igen”-t mondunk Neki, megújítjuk az „igen”-t, az „Itt vagyok”-ot az Ő hívására. Végül is a hivatás igaz volta abban mérhető, hogy mennyire hallgatunk újra és újra a Szeretett Személy hangjára, aki továbbra is hív minket, hogy Vele legyünk és barátai legyünk.

Éppen ezért amikor arról beszélünk, hogy fontos a Szentírásról elmélkedni, az evangélium, az egyházatyák és a pápa tanítóhivatalát meghallgatni, nem szabad akkor azt gondolnunk, hogy ez csupán a képzés feladata és, hogy csupán az a célja, hogy jó keresztény és szerzetesi kultúrára tegyünk szert. Inkább arról van szó, hogy meggyőződünk arról, vajon megéljük-e hivatásunkat azáltal, hogy figyelmesek maradunk Arra, aki hív minket, és megmaradunk egy olyan folytonos odahallgatásban, amely táplálja és élteti hűségünket. Hasonló ez a házasság hivatásában élőkhöz. Nem elég a formális hűség, nem elég a házassági szerződés formális tiszteletben tartása. A házastársi kötelék akkor marad hűséges, ha azt a kölcsönös meghallgatás, szeretetteljes kapcsolat és valódi életközösség táplálja.

Az a közösség, amelyben nincs csend és Isten Igéjének elmélkedése, nem csupán az értelmünkkel, hanem a szívünkkel is, az nem csak tudatlan és felületes közösség lesz, hanem hűtlen lesz hivatásához, ahhoz a híváshoz, mely a hivatást mindig új létté teszi.

„Miért jöttél?” Ezt a kérdést tehát nem szabad úgy hallgatnunk, mintha egy vizsgakérdés vagy alattomos kérdés lenne mely csapdába akar ejteni minket. Jézus, Szent Benedek és Szent Bernát nagyon jól tudják, hogy önmagunkban képtelenek vagyunk hűségesek maradni Jézus szeretetéhez anélkül, hogy elárulnánk, megtagadnánk őt. Jézus tudja, hogy még ha meg is ígérjük, mint Péter, hogy életünket adjuk érte, saját erőnkéből mindig az a vége, hogy megtagadjuk őt. Az igazi, helyes válasz – az egyetlen, amelynek van értelme, amely megfelel hivatásunknak, amely valóban „igen”-t mond Krisztusnak – az ez: „Jézus, azért jöttem, mert szeretsz engem! Azért vagyok itt, mert vonzott a te barátságod, és én szeretném ezt elfogadni, és így, hála Neked, hűséges barátoddá válni, aki a kegyelem által képes az egész életét Neked adni, aki képes egyre inkább hűséges baráttá válni a Te végtelen hűségedhez, amire teljes mértékben támaszkodnom kell, ha a végsőig szeretni akarlak Téged!”.

Ezért a feltámadás után Jézus még kifejezőbben teszi fel Péternek azt a kérdést, amelyre Júdas nem akart válaszolni. „Simon, János fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek?” (Jn 21,15). Mintha ezt mondaná: „Barátom, azért jöttél, hogy szeresd a szeretetemet, vagy valami másért?” Háromszor kérdezi meg tőle, hogy azért van-e vele, hogy viszonzza a barátságát. Jézusnak elég, hogy Péter emlékezzék arra, hogy a kezdetektől fogva azért követte Jézust, mert Jézus ingyenesen választotta ki őt. Nem kell meglepődni, és nem is súlyos dolog, ha valaki elesik, ha valaki megtagadja őt. Az a fontos, hogy szeretetünk újjászülessen, újra életre keljen Krisztus szeretetéből, Krisztus barátságából, aki a kereszten egészen kiontotta vérért értünk. Péter most már megérti, hogy csak ezt kéri tőle, csak ezt a hűséget. „Péter elszomorodott, hogy harmadszor is megkérdezte őt: »Szeretsz-e engem?«, és azt felelte: »Uram, te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek!«” (Jn 21,17). Csak innen tud Jézus megújítani mindent, kezdve a szívünkkel, és így megújítani válaszukat az általa felkínált hivatásra.

Amikor Románusz szerzetes találkozott a fiatal Nurszai Benedekkel, aki Róma akkori körülményeiből menekült, az első kérdése szó szerint az volt Benedekhez, hogy „*quo tenderet requisivit*”, „merre tart, mi felé törekszik”. „Miután meggyőződött vágyáról”, átadta neki a szerzetesi ruhát, és segített Subiaco magányában helyet, valamint a monasztikus életet formáját megtalálni (Nagy Szent Gergely, *Dialógusok*, II,1). Lényegében azt kérdezte tőle: „*ad quid venisti?*” Miközben még a monasztikus élet útjának elején járt, meg akart volna győződni arról a vágyról, mely lehetővé teszi számára, hogy hivatását a végsőig kövesse. Románusz nem egyszerűen azt kérdezte, hogy földrajzi értelemben hová tart Benedek; részben azért, mert maga Szent Benedek sem tudta, hová tart. Tudta, mitől menekül: Rómától és a világi élet csapdáitól. De útjának egyetlen iránya az Isten és az élet teljessége iránti erős vágya volt.

Ez az abszolútum, a végtelen iránti vágy nem csupán hagiográfiai elem: ez a szívünk természete, melyet – hála Istennek – gyakran megtalálunk sok fiatalban, vagy azokban, akik szívükben fiatalok maradtak. A probléma az, hogy gyakran nem találkoznak olyannal, akit ez a vágy érdekel, és aki ezért egy olyan élet felé vezethetné őket, amely segít ennek a vágnak kibontakozni, virágozni és gyümölcsöt teremni.

A szerzetesi élet hanyatlásának legsúlyosabb jellemzője ma éppúgy, mint mindig, az, amikor találkoznak vagy észreveszik a cél nélkül csellengő fiatalokban ezt a mély vágyat de a „mesterek” javaslata, amivel ezek a fiatalok találkoznak, részleges javakkal kecsegtetik őket, ahelyett, hogy komolyan vennék a végtelen, vagyis Isten és barátsága iránti vágyukat.

Szent Benedek, amikor a Regula 58. fejezetében a monasztikus életre jelentkezők befogadásáról beszél, nagyon szigorú ebben. Nem akarja, hogy az emberi szív mély vágya meg legyen tévesztve. Ha pedig ez a vágy nincs meg, inkább azt kívánja, hogy a jelölt távozzon. Arra kéri a novíciusmestert, hogy vizsgálja meg, „*si revera Deum quaerit* – vajon valóban Istent keresi-e” (RB 58,7). És hozzáteszi: „Mondjanak meg neki előre minden kemény és nehéz dolgot, amelyeken át Istenhez juthatunk – *per*

quae itur ad Deum” (58,8). Mintha azonnal elkezdenék arra tanítani, hogy ismételd magának a kérdést: „*ad quid venisti?*”. „Hat hónap lefolyása után ismét olvassák föl előtte ezt a Regulát, hogy tudja mire lép be – *ad quod ingreditur*” (58,12).

Szent Benedek fontosnak tartja életben tartani a végső cél utáni vágyat, ami miatt az ember a hivatását elvállalja, különösen, ha a monasztikus hivatásról van szó, ami Isten keresésére és Isten szeretetére van szentelve.

Annyira igaz ez, hogy a fogadalomkor a novícius háromszor elénekel egy verset a 118. zsoltárból a közösséggel együtt: „Fogadj el engem, Uram, szent ígéd szerint, hogy neked éljek. Ne szégyeníts meg, mert benned bíztam – *ab expectatione mea*” (RB 58,21; Zsolt 118,116).

Nem szabad csalódást okoznunk Istennek abban a vágyban, amely miatt a monostorba jöttünk, de mindenekelőtt mi magunk sem csaphatjuk be szívünknek ezt a mély vágyát. Vagyis nem maradhatunk meg hivatásunk útján úgy, hogy eláruljuk azt, amiért jöttünk, amihez vonzódtunk, és amire ígent mondtunk. Azoknak, akiknek vezetniük, formálniuk kell a közösséget, nem szabad elfelejteniük megkérdezni maguktól, önmaguk és a rájuk bízott testvérek javára: „*Ad quid venimus?* – Miért jöttünk?”.

Hogyan ne emlékeznénk Szent Pál kissé elkeseredett mondatára: „Ugyanis mindenki a maga érdekét nézi, nem Krisztus Jézusét” (Fil 2,21).

Mit jelent „a maga érdekét nézni”? Azt jelenti, hogy önmagunk felé, vagy egy múlandó és átmeneti személyes előny felé tereljük azt az irányt, mely a szívünket Isten felé, Krisztus felé, az Ő barátsága felé irányítja. Ahelyett, hogy megmaradnánk arra figyelve Akiért jöttünk – nemcsak a monostorba, hanem a világba is, Akiért megszülettünk –, önmagunkba fordulunk, olyan előnyöket, érdekeket és értékeket keresve, amelyek már nem Ő, már nem Őérte vannak, amelyek már nem az Ő barátsága.

A megújulás, az új élet, az igazi feltámadás kezdete lehet annak felismerése és tudatosítása, hogy amiért meg lettünk teremtve és amire meghívást kaptunk „elárultuk”.